

מועצת המכינות
הקדם צבאיות
הציוניות הישראליות

תכנית השטח למכינות תשפ"ג - דף פרויקט למכינה

בשנת הפעילות הקרבה, תשפ"ג, תפעל תכנית השטח למכינות, בהובלת קק"ל, מועצת המכינות ועמותת חוגי הסיירות של קק"ל. זו השנה השמינית בה תפעל התכנית תחת שיתוף פעולה זה.

מטרות התוכנית

1. לחזק את חיבור חניכי המכינות לארץ, להעמיק את הידע וההיכרות עימה דרך הרגליים.
2. להעצים את חניכי המכינות, את עצמאותם, את יכולת ההתמודדות (חוסן) שלהם, ואת יכולת המנהיגות, דרך השטח.
3. שיפור מיומנויות השטח, הסיירות והטיילות, לקראת הצבא, ולחיים.
4. חיזוק הקשר לטבע ולסביבה.
5. ביסוס הערבות ההדדית ותרומה לקהילה דרך עבודה תורמת וחיבור למורשת קק"ל.

מבנה התכנית (פירוט מלא לכל פעילות בהמשך המסמך)

- יומיים הכשרת הובלה ובטיחות בשטח לצוותי המכינות בחודש אוגוסט.
- סדרת ניווט וטיילות הכוללת יום לימוד במכינה + 4 ימי ניווטים בשטח.
- סדרת סיירות - 5 ימים, של סדרת עצמאות ומיומנות או סדרת העצמה וחוסן.

עלויות השתתפות

הכשרת צוות קיץ - ללא השתתפות כספית של המכינה (במידה ולא תסובסד כחלק מהכשרות הבטיחות תיתכן תוספת השתתפות לכל מכינה).

תמחור הסדרות לפי מספר הקבוצות המשתתפות בסדרה מהמכינה, על פי בסיס של 30 חניכים בקבוצה לכל היותר, ובהתאם למספר הסדרות שהמכינה מעוניינת לבצע במהלך השנה.

גודל המכינה	עלות הסדרה למכינה
עד 30 חניכים (קבוצה 1)	₪ 9,000
עד 60 חניכים (2 קבוצות)	₪ 18,000
עד 90 חניכים (3 קבוצות)	₪ 27,000
עד 120 חניכים (4 קבוצות)	₪ 36,000

- עלות הסדרות מסובסדת בהיקף משמעותי ע"י קרן קיימת לישראל ומועצת המכינות. עלות הפעילות לכל קבוצה היא 20,050 ₪ לסדרה, כאשר מתוכם 11,050 ₪ מסובסדים ע"י מועצת המכינות וקק"ל ו-9,000 ₪ לקבוצה בתשלום המכינה ישירות לחוגי סיירות.
- **סבסוד הפעילות מינואר 23 מותנה בהמשך תמיכת הקק"ל בפרויקט.** הודעה מקדימה להיערכות לגבי סבסוד הפעילות תינתן למכינות המשובצות לסדרות בשנת 2023. במידה ולא ימשך הסבסוד של קרן קיימת לישראל לסדרות, או שיתקיים סבסוד מופחת, תינתן למכינה האפשרות לבטל לפחות 30 יום מראש את ההשתתפות בפרויקט, או להשתתף ולהשלים את עלות ההפרש אשר אינו מסובסד על ידי קק"ל.
- לאחר חלוקת המכינה לקבוצות על פי היחס של 30 חניכים לקבוצה, ניתן יהיה להוסיף מדריכים נוספים להגדלת יחס החניכה, בעלות של 5,400 ₪ לקבוצה – בתיאום ישירות מול חוגי סיירות.
- כל מכינה תחתום על חוזה שת"פ מול חוגי סיירות המפרט את מספר הקבוצות והסדרות והסכום לתשלום. התשלום ייעשה לפי גודל הקבוצה עליה מתחייבים בהרשמה. ניתן לעדכן מספר זה בהודעה במייל אל חוגי סיירות, עד לחודש ספטמבר 2022.

מועצת המכינות
הקדם צבאיות
הציוניות הישראליות

מדיניות ביטולים

ביטול סדרה עקב החלטת המכינה או עקב מחדל בהתנהלות המכינה בהערכות לסדרה (לדוג' – היעדר הוצאת אישור תיאום טיולים במועד, היעדר צוות מלווה לסדרה כמתחייב), יהיה על פי מדיניות הביטולים המוגדרת בהסכם בין מועצת המכינות לחוגי סיירות ובהתאם למועד ההודעה על הביטול: כל ביטול של סדרה או קבוצה בסדרה החל מ-60 יום טרם יציאת הסדרה יחוייב בתשלום.

ביטול סדרה, או דחיית סדרה (ביטול מועד מקורי וקיום הסדרה במועד אחר) עקב נסיבות של כח עליון יתבצעו על פי העלויות המוגדרות בהסכם בין מועצת המכינות לחוגי סיירות על מנת לכסות את העלויות של הסדרה המבוטלת והחליפית (עלויות ביטול ודחיה מסובסדות בחלקן ע"י מועצת המכינות).

במקרה של דחיית מועד הסדרה עקב נסיבות כח עליון למועד אחר המוסכם על המכינה וחוגי סיירות במהלך שנת הפעילות תשפ"ג לא יחולו על המכינה עלויות ביטול.

עלויות ביטול – עקב נסיבות כח עליון

ביטול - כח עליון (לפני או תוך כדי הסדרה)				
מהלך הסדרה		לפני הסדרה		
יום 3-5	יום 1-2	במהלך 7 יום לפני הפעילות	במהלך 14 יום פני הפעילות	
₪ 20,050	₪ 15,000	₪ 11,000	₪ 3,000	בעבור הסדרה המבוטלת
₪ 9,000	₪ 6,750	₪ 5,000	₪ -	מתוך זה ע"ח המכינה
₪ 11,050	₪ 8,250	₪ 6,000	₪ 3,000	מתוך זה ע"ח מועצת המכינות (סבסוד קק"ל)

דחיה - כח עליון (ביטול מועד מקורי, לפני או תוך כדי הסדרה, ובנוסף סדרה מלאה במועד חדש)			
מהלך הסדרה		לפני הסדרה	
יום 3-5	יום 1-2	במהלך השבוע לפני 7 ימים לפני הפעילות	
לפי תמחור הסדרות השנתי			בעבור הסדרה החדשה
₪ 13,000	₪ 8,000	₪ 5,000	בעבור הסדרה המבוטלת - ע"ח מועצת המכינות (סבסוד קק"ל)

חניכי "שיבולים"

יש לעדכן מראש את צוות חוגי סיירות לגבי חניכי תוכנית "שיבולים" במכינה, לתיאום משותף בין צוות המכינה לצוות "שיבולים" וחוגי סיירות לצורך היכרות, תכנון הכנות והתאמות הנדרשות לשילוב החניכים בסדרה.

על העבודה המשותפת - חוגי סיירות

חוגי הסיירות מחנכים בשטח כבר למעלה מ-40 שנה. סיירות, ניווטים וטיולים הם המומחיות שלנו. ארגון הנוער שלנו עובד עם אלפי בני נוער מכל רחבי הארץ.

מועצת המכינות
הקדם צבאיות
הציוניות הישראליות

בשמונה השנים האחרונות פועל בעמותה בית הספר לסיירות כגוף חינוכי ומקצועי העובד בשיתוף פעולה עם ארגונים חינוכיים עמיתים, על מנת לסייע ליצור תהליכים חינוכיים משמעותיים יותר בשטח, כדי להביא לחיבור לארץ, לשטח ולטבע ולהקנות ערכים ומיומנויות אישיות דרך פעילות השטח.

אנו מבקשים ליצור אתכם שיתוף פעולה משמעותי, תוך תיאום ציפיות ברור לפעילות ובמטרה להתאים את הפעילות בצורה הטובה ביותר לאופי המכינה והחניכים.

פירוט הפעילויות, מה כלול בהם, ואחריות המכינה

הכשרת שטח לצוות המכינה

הכשרת השטח למדריכים ולצוותי השטח תכלול גם השנה יומיים, במטרה לתת כלים משמעותיים בהובלת פעילויות וניהול סיכונים בשטח. מבנה ההכשרה דומה לשנים קודמות, והוא כולל תכנים וכלים לתכנון תהליך חינוכי משמעותי בשטח, לעבודה בשטח, ניוטים (למרות שזו איננה המטרה המרכזית של ההכשרה), ניתוח וניהול סיכונים, ניהול אירוע ומצבי חירום, ומודלים חינוכיים לפעילות שטח. ההכשרה תתקיים במתכונת נודדת עם "ציוד על הגב" תשלב התנסויות בתרגילים, עיבודים ולמידה ובסופה ינתנו שיעורים ולימוד בכיתות.

לוי"ז מלא של ההכשרות יועבר למכינות ולמדריכים מבעוד מועד.

ההכשרה כוללת: תכנים מקצועיים, הדרכה, עזרים, אוכל, רכב פינוי זמין.

אחריות המכינה לגבי שלב הכשרת הצוות: ציוד אישי למשתתפים (לינת שטח, ציוד על הגב), הסעים לתחילת ההכשרה ומסיומה

סדרת הניווט

הסדרות יחלו ביום לימוד הניווט במכינה - יום של לימוד ניווט תיאורטי, 8:00-18:00 שיערך במכינה. ביום זה ילמדו התכנים התיאורטיים הנחוצים ליכולת לנווט. מדריך מבית הספר לסיירות יגיע עם כלל המצגות והעזרים הנחוצים ללימוד.

המשך 4 ימי שטח - ניווטים ותירגולים בשטח גבעות גורל או רמות מנשה. במתכונת לינת שטח. הסדרה תתן תשתית לתרגול הניווט ולימוד מתקדם יותר של קריאת מפה, הבנת שטח, התאמת מפה- שטח ותנועה בשטח. זאת תוך דגש על חווית ההצלחה בניווט החוליות העצמאיות וצמצום ההירתעות וההימנעות מחווית הניווט בשטח.

סדרות הניווט כוללות: יום לימוד הניווט במכינה ע"י מדריך ביי"ס לסיירות הכולל את המצגות והעזרים הנדרשים; ארבעה ימי ניווט מקצועיים בהדרכת וריכוז מדריכי ביי"ס לסיירות; מפות, מצפנים ועזרי ניווט שונים, תשתית סימונים ונ.צ.ים בשטח; רכב שטח לחפ"ק הפעילות.

אחריות המכינה בשלב סדרת הניווט: הסעים לסדרה וממנה, מזון וציוד בישול לשטח, רכב פינוי זמין למקרה הצורך (פרייבט), ציוד שטח אישי לחניכים, **חונכים לניווטים**, ליווי בטחוני/ רפואי, תיאום במערכת תיאום טיולים.

צוות ההדרכה של המכינה עם מנהל מכינה יהיה נוכח ושותף לכל אורך הסדרה, יחנוך את חוליות הניווט, ויקח חלק מלא בהובלת הסדרה. בזמן המנהלתי, צוות המכינה אחראי על ההתנהלות בחניון.

**מועצת המכינות
הקדם צבאיות**
הציוניות הישראליות

סדרת הסיירות: בדגש מיומנויות וחיבור לשטח, או בדגש חוסן

סדרות חוויתיות ועוצמתיות בנות 5 ימים בשטח. הסדרות כוללות התנסויות משמעותיות ולמידה אישית וקבוצתית דרך השטח. בסדרות ילמדו ויתורגלו מיומנויות שונות של ניווטים ושל שטח, מיומנויות טיילות מתקדמת ומיומנויות הישרדות שיביאו להגברת הבטחון העצמי, העצמאות, ותחושת המסוגלות וכמובן לחיבור חזק עם השטח והטבע. הסדרות נשלטות ע"י מדריכים מקצועיים בשטח, רכב שטח, ומכשירים לווייניים למעקב אחר החוליות.

בסדרות דגש רב על העצמה ובניית עצמאות החניכים דרך תנועה בחוליות שיוצרת התמודדות עם קבלת החלטות בתנאים מורכבים. הן מאפשרות העצמה גדולה ופיתוח עצמאות אמיתית.

מבחינה בטיחותית הפעילות מורכבת ומצריכה מהצוות מקצועיות רבה: הכרות כלל הנהלים, שליטה ויכולת תנועה בשטח ביום ובלילה, נקודות תורפה ויכולת לתת מענה בכל רגע נתון בתאי שטח משתנים ותנאי מזג אוויר מאתגרים. בית הספר משקיע בגיוס אנשי שטח וחינוך מעולים, ובהכשרתם לפני כניסה להדרכה וריענון כל שנה. בנוסף העשייה השוטפת עוסקת בהפקת לקחים ולמידה מאירועים כדי לשפר את המסע על כל היבטיו. במשך השנים הצטבר הרבה ניסיון וידע מקצועי ליצירת פעילות מורכבת אך בטוחה המותאמת לצרכים של כל מכינה ובכפוף לנוהל חוזר מנכל למכינות וחדר מצב.

האחריות על החניכים בשטח מוטלת על מנהל המכינה ומי שמנהל מטעמו את הסדרה בשטח (רכז הטיוולים) כאשר צוות בית הספר לסיירות מהווה גורם מקצועי שתומך בפעילות עבור המכינות. על כן נדרש שראש המכינה בפרט וכל צוות המכינה יגיעו מוכנים למסע, יבינו את המחויבות והאחריות שלהם בביצוע הסדרה, הן בשלב ההכנות והן במהלך המסע עצמו. חלק מהמכינות בעבר לא עמדו בסטנדרטים הנדרשים, ועל כן נפרט את מחויבות צוות המכינה לעונת הפעילות הבאה וסעיפים מפורטים ניתן לראות בחוזה ההרשמה לפעילות.

- **אחריות צוות המכינה בסדרה:**
- מנהל הסדרה מטעם המכינה:

המנהל הוא הדמות שאחראית בשטח על כל המתרחש ונושא גם באחריות החוקית לכך. **על פי חוזר מנכל הוא נדרש להיות איש שטח ברמת רכז טיוולים ולהיות נוכח בשטח כל המסע.** הוא הסמכות הבחירה לקבלת כל סוגי החלטות, חינוכיות/בטיחותיות בפעילות. המנהל יכול להגביל את הפעילות ולקבל החלטות על מתווה הפעילות מול הסיטואציות שעולות, כאשר הפעולה תשפר את הבטיחות. בנוסף מנהל הסדרה אחראי על ניהול צוות המכינה: ניהול המשימות במהלך המסע, מי נימצא בשטח, אם מתבצעים חילופים מתי הם מתבצעים וזמינות רכבים.

מנהל הסדרה מטעם המכינה אחראי לכל נושא הביטחון והאבטחה בסדרה.

- **אחריות צוות מדריכי המכינה:**

ראשית בפן החינוכי צוות מדריכי המכינה הוא זה שמלווה את החניכים במשך תקופת המכינה ותומך מקרוב בתהליך של כל חניך וחניכה. בסדרת העצמה, כשבוע שיא בתהליך, חיבור הצוות לשבוע מקבלת יותר משמעות, הן בדיוק המסע עבור כל חוליה וחניך מיום ליום והן בהמשך תהליכים שהתעוררו במסע לייתר הזמן במכינה. אומנם יחס החניכה המינימאלי שנדרש הוא כדי לעמוד בסטנדרט הבטיחות של הסדרה אך בשל הסיבות הנ"ל, הצפייה במסעות הן שכל הצוות החינוכי יגיע לכלל המסע ויהווה חלק בלתי נפרד מהתהליך. להצלחת המסע מרכיבים רבים, בהקשר הצוות, אחד מהם הוא דוגמא אישית, על כן מאוד רצוי שהצוות גם יעשה את המסע ברגל עם תיק על הגב גם במצבים שאין הכרח לכך.

בפן הלוגיסטי צוות המכינה לוקח על עצמו את נושא האוכל לכלל הצוות. בפועל זה אומר לדאוג למוצרים מראש ובמהלך המסע לבשל את ארוחות הערב בזמן שמדריכי הסיירות עובדים עם החניכים בחניון. לכל מכינה נדרש שיהיה רכב שזמין למקרה פינוי. בנוסף כניסה או יציאה של מדריכים או חניכים מהסדרה מתבצעת על ידי צוות המכינה. במקרה ועולים פערים במהלך השבוע

מועצת המכינות
הקדם צבאיות
הציוניות הישראליות

כגון מחסור בעצים או ציוד שהיה אמור להגיע בתחילת הסדרה, הצוות ידאג להשלימו תוך כדי תנועה.

בפן הבטיחותי: הצוות מקבל אחריות רבה במהלך המסע: פריסה בשטח בנקודות תורפה, נקודות תצפית ומעברי חובה באופן המסייע לתת מענה במידה וקורה אירוע בטיחות ובעיקר מסייע למנוע אירוע שכזה. הצוות מסייע גם בשיתוף פעולה עם צוות בית הספר כאשר חניכים מעלים קשיים (נפשיים ופיזיים) לעיתים ביעוץ למדריך בית הספר מתוך היכרותם עם החניך ולעיתים בשיח ישיר עם החניך. בנוסף בעת פינוי, צוות סיירות עם רכב השטח יפנה את החניך לכביש ומשם רכב מכינה עם מדריך יפנה לגורם הרלוונטי וילווה את החניך.

בנוסף במצבים בהם חוליה, או חלק מחניכי החוליה, מתנתקים מסיבות כלשהן מגוף הסדרה העיקרי (חוסר רצון להתקדם או לצאת מהחניון בבוקר וכדומה), או במצבים בהם החניכים בחוליה חוצים קו אדום משמעותי / בטיחותי ומורחקים מהסדרה, אך המכינה בוחרת להשאירם בשטח ולא לפנותם הביתה – איש צוות מכינה ישהה יחד עם החוליה ויהיה אחראי עליה.

• הגבלות רפואיות

במסע קיים עומס פיזי שעלול לסכן חניכים המגיעים עם פציעות או הגבלות למיניהן ולכן חייבות להתבצע התאמות כדי לאפשר להם לצאת. אומנם קיימים אלמנטים במסע שלא ניתן לשנות מבלי לפגוע במהות של המסע כגון אין אפשרות לקחת ציוד עבור חניכים ולהשאיר להם בנקודת הסיום, כך שפתרון של הורדת משקל יהיה על בסיס חלוקה בין ייתר חברי החוליה בלבד.

• בריאות נפשית

רוב אירועי הבטיחות המסכנים שחוונו בבית הספר לסיירות היו עם רקע של חניך או חניכה שמתמודדים עם אתגר נפשי שגם קיבל ביטוי פיזי במהלך המסע. הכלי החינוכי של המסע הוא התמודדות עם אתגרים מתוך חווית עצמאות. חלק מהאתגר נובע מחוסר וודאות, ניתוק, אתגר פיזי וחברתי. כל אלו יכולים להביא חניכים לקצה של יכולת ההכלה שלהם ובפרט כאשר מדובר בחניך שמתמודד עם מעמסה אחרת בחייו הפרטיים. על כן חשוב מאוד גם במקרים של אתגרים מסוג זה, לעדכן את צוות בית הספר, לחשוב מראש על ההתאמות הנדרשות ולוודא את היישום שלהם במהלך המסע.

• הגבלת השתתפות:

במשך מרבית זמן הסדרות, החניכים נמצאים בכוחות עצמם, בעצמאות מלאה, בהתמודדות עם אתגרים גדולים. הם יוצאים מאזור הנוחות שלהם ונדרשים להתמודד עם הקושי. כל זאת תחת יחס חניכה נמוך. מכאן שחניכים יכולים להשתתף בפעילות אך ורק מתוך בחירה. פעילות זו איננה מתאימה לחניכים שלא מעוניינים לקחת בה חלק.

כל חניך היוצא לסדרה צריך להיות כשיר בריאותי ונפשית לביצוע כלל המאמצים הכרוכים בסדרה כמוגדר בהסכם ובנספח הכשירות הבריאותית / נפשית. אין ביכולתנו לתת מענה לחניכים שיש להם בעיות בריאותיות או נפשיות, מבלי שנדע זאת מראש, והדבר מתואם באופן מלא איתנו.

חובת ראש המכינה לוודא שכל מידע על בעיות בריאותיות, בעיות נפשיות, בעיות חברתיות ובעיות של מוטיבציה להשתתפות, יועבר אלינו שבועיים לפני היציאה לסדרה. במידה ויש במכינה מכינסטים שאינכם יכולים לסמוך על שיקול דעתם לבד בשטח, נשמח לקיים תהליך חשיבה משותף על אופן שיתופם, אך אין שום אפשרות שייצאו לסדרה ללא תהליך מקדים שכזה. מכינות בהן פרופיל החניכים לא מאפשר פעילות עצמאית בשטח, מוזמנות לצאת לסדרת הסיירות הקבוצתית ולהבנות איתנו את תהליך ההשתתפות בפרויקט מבעוד מועד.

מועצת המכינות
הקדם צבאיות
הציוניות הישראליות

בסדרות כלולים: מפגשי הכנה במכינה לצוות ולחניכים, סדרת 5 ימים מלאה: מערכי הדרכה ועזרים לשטח. צוות הכולל מנהל סדרה ומדריכי סדרה (יחס חניכה של איש צוות לכל קבוצה בת עד 30 משתתפים). רכב שטח כונן או מלווה להטמנות/ פינויים מהשטח. מכשירים לוויניים למעקב אחר החוליות ושליטה, טהר מים, מענה וריכוז עורפי לכל סדרה.

באחריות המכינה: הסעים, מזון (ע"פ רשימה שנעביר), ציוד אישי וחולייתי, **רכב זמין** למתן מענה לפינויים במקרה הצורך (מרכב השטח למוקד הרפואי), ליווי רפואי/ חמוש בהתאם להגדרות תיאום טיולים. תיאום במערכת תיאום טיולים.

פרטים נוספים בנוגע לפרויקט

הוצאת תיאום טיולים במערכת משה"ח- בהתאם להנחיית משרד החינוך, ראש המכינה ימנה אחראי לטיול שיהיה בשטח לכל אורך הפעילות. זה יהיה אחראי על הוצאת תיאום הטיול במערכת בהתאם להנחיות משרד החינוך בטרם היציאה לשטח (ובהתאם לרשימת המסלולים שתועבר מבית הספר לסיירות).

ליווי רפואי/בטחוני ופינויים בסדרות- האחריות לאבטחה בכל מהלך הסדרה, הבאת מאבטחים על פי הדרישות, תדרכים באופן מלא, והצבתם למשימות האבטחה במהלך היום ובזמן שהיה במרחבי הלינה השונים היא על מנהל הסדרה מטעם המכינה.

ליווי רפואי על פי הנחיית תיאום טיולים – ובכל מקרה (גם אם לא מצוין בטופס האישור) בכל סדרת שטח / ניווט יהיה נוכח חובש מרוענן וכשיר להליכה רגלית במהלך כל הסדרה, עם ציוד חובש מלא. החובש לא יהיה חניך במכינה (יכול להיות איש צוות מכינה – אבל אז לא יכלל במניין אנשי הצוות הנדרשים למשימות אחרות בסדרה)

ביטוחים- כל מדריכי בית הספר לסיירות מכוסים בביטוחי אחריות מקצועית וצד ג'. **באחריות המכינה ביטוחים רפואיים וביטוח תאונות אישיות למשתתפים בפעילות מטעמה.**

אנו שמחים מאוד על ההזדמנות להמשיך ולהוביל איתכם את הפעילות החינוכית המשותפת בשטח. אנחנו ממשיכים לעמול ליצירת תשתיות לתהליכים חינוכיים מעולים ומערכים מקצועיים ברמה הגבוהה ביותר, לשפר את הדברים ולדייק אותם ככל הניתן. מצפים מאוד לראותכם בשטח!

צוות בית הספר לסיירות